

۱۳۲۴
سه
۵ صفر الخیر

الدین والارباب

نامندہ

جلد ۶ اسلامیدر

۲۰ نچی شوال ۱۳۲۴
۲۴ نچی نویابر ۱۹۰۶

محرر و صاحب امتیازی ایچون آدریس :
قران ملا عالم جان .

خاریطو مطبعہ
قران

تاريخ تاسيس

سنه ۱۳۲۴

۵ صفر الخير

الدین و الادب

نامنده

مجلهء اسلاميه در

سنه ۱۳۲۴ ۲۰ شوال

۱۹۰۶ ۲۴ نويابر

محرر و صاحب امتيازى :

قزان خدام علمندين

ملا عالم جان البارودى.

خاريطو مطبعه

قزان.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ
وَتَزُودُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي
(۲) (۳) (۴) (۵)

الْأَلْبَابِ * قرآن سورة البقرة آية ۱۹۱

ترجمه :

- (۱) حج بیلگولی آیلاردهدر *
- (۲) هرکم حجگه کرشسه (اوزینه یوکلاسه حج عبادتی آراسنک) بوزوق سوز، بوزوق اش. (کشی برله) سوز کوراشدرو بولماس (بولماسون) *
- (۳) هر نه ایندگولک قیلسانکز الله آنی بیلور *
- (۴) آزقلاننکز چونکه تقوی (بخشیلق) بخشی آزقدر (کشیکه محتاج بولمای و طمع قیلمای واسراف ایتمای توتولغان آزق برله گنه تقوی ممکن بولور) *
- (۵) مندین ساقلاننکز (اشلر نکزنی من بیورغانچه قیلنکز) ای عقلیلار *

(۱) الحج أشهر معلومات (۲)

حجنتك وقتى عربلر آراسنده ايسكيدين آچيق بولا كلگان ايچون قرآن شريفده آى اسملرينى ذكر ايتماى بيلگولى آيلار ديوبكنه ذكر ايتكان سنه ثابتة بزگه بو آيلارنك شوال ذوالقعدة ذوالحجه ايدكيني بلدرگان بارى ذوالحجهنك تاميمو ياكه اولگى اونيمو كوبرك مجتهدلرنك تابولارى وآنكلولارينه كوره اونينه قدردر اونندين صونك حج عمللرينك وقتى كيچه در (۳) * كيچوكدرگان كشيگه جزا تيوش بولادر *
 حجنى بو اوچ آيغه خاص ايدلگان حج عمللرينك كوبراغى بو آيلار ايچنده بولغان ايچون اگر شوالدين الوك احرام باغلاسه احرامى حسابلانه ديو امام ابوحنيفه و امام مالك و امام احمد و غيرلر (رحمهم الله) ايتمشلر * لکن بعضلرندين كراهت قولى كوچورلمشدر امام شافعى امام اوزاعى و غيرلر حجنتك جميع اعمالى شوال آيى كرگاچ بولو كرك حج ايچون اينك باش عمل بولغان احرام هم شوالدين الوك درست ومعتبر بولماى ديمشدر ظاهر آيتكه بو اماملارنك سوزلرى موافقراقدر بونلار آنكلولينه كوره حج بيلگولى ذكر ايدلمش و قتلرغه خاص بولوب باشقه و قتلر عمره ايچون بولمق در. بونلر نذك فتوالرينه كوره شوالدين مقدم حج نيتى برله احرام باغلاسه ده عمره اعمالى برله تمام ايتمك واحرامدين چيقمق تيوش بولادر *

(۲) اصلده الحج فى اشهر معلومات بولوب مبالغة ظرف اداتينى حذف ايدلمشدر *
 (۳) اوچنچى آى نك تمامى بولماى يالغوز اولگى اون كونى حج وقتى بولسه ده معناى كلام حج اوچ آى ايچنده ديمك بولغانلقدين آرتق (تغليباً او مبالغة) ديه توجيه و تكلف اوزره حاجتسز كلام درست بولادر.

فَمِنْ فَرَضٍ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ
وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ

فرض اصلده ايجاب والزام معناسنده بولوب بو اورنده شروع
(كرشو) معناسنده بولسه كرك اوزينه في نفسه حج فرض بولماي
مجرد شروع سببلي فرض بولغان ماده لرنيده شامل بولادر.

رفث: خاتون وقزغه تعلقى (اوز خاتونينه بولسه ده) بولغان
اويات سوز*

فسوق: شريعتكه خلاف اش احرام باغلاغاچ قرحيوانيني اولتورو،
ساچ وساقال آلدرو، ترناق كيسو كبي يساق بولغان عملر قيلوده
وقتينه كوره فسقدر*

جدال: كشي برله بارغه يوقغه سوز كوراشدرو اخلاق بوزوغه
كونكل قالوغه سبب بولورداي تارتقالاشودر*

پس هر كم حج عملينه كرشسه يعنى نيت برله احرام باغلاب
لبيك ايتسه (۲) فرض حج بولسه ده نافاة بولوب اوز كرشوى برله

لبيك عباره سى اوشبودر:

(۲) لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ
وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ *

اوشبو روشلى لبيك ايتوگه عربلر (تَلْبِيَه) ديورلر.

ترجمه سى: سنك چاغرمقنكى (كل حج قيل ديمكنكى) طنكللايمن
اى الله، طنكللايمن خدمتنكا وطاعتنكا حاضرمن، سنك ايچون هيچ شريك
وتينك يوق (كافرلر ومشركلر كبي حج وقتنده وباشقه وقتنده بت وصنملرى
الوغلمايمن فقط سنى طنكللايمن عبادت روشنچه سنى گنه الوغلايمن)
همه اقتالو ونعمت وملك سنكا خاص سنك ايچون هيچ اشده شريك
وتينك يوق *

واجب بولوب اورلگان بولسده اول كشيگه خاتونينه يقينلق قىلو
 درست بولماغان سببلى يقينلقنى ايسكه توشوررداي اشلر وسوزلرده
 ياراماي، وهم احرام وقتنده يراقسىز اشلردين ساقلانو تيوش
 بولا وهم مطلق گناه اشلردين ظلم، خيانت، غيبت، كبر، حسد
 كبيلردين باشقه وقتده غندين آرتوقراق ساقلانو فرض بولادر ودخى
 آراده دوسلقنى كيموته وسالقونلق سالا تورغان وكوب وقتده كناهغه
 تشوره تورغان سوز كراشدرودين بيك ساقلانهق كرك بولا *
 بو مسئلهلر حاجينك كم ايدكىنى آنكلاغاچ بيكر ك يخشى آنكلانور.

بيك ايتوده حكمت

الله تعالى مشقتلى وعمرلك بولغان الوغ حج عملينى بندهلرينه
 يوكلان و فرض قىلغان اوزينك رحمت ايوينه چاغرغان بنده طنكلانغان
 ويوكلان اخلص و محبت برله مكه مكرمه نك اطرافينه كلگاچ وكعبه
 شريفه گه يقينلاشقاچ الله تعالى حضرتينه ندا قىلا وايتكه : اى الله
 سنك چاغرونكى طنكلاب مونده كدم، وسنى طنكلاب سن بيورغان
 روشده ايونكى زيارت قىلماق بولدم سنك عبادتنكا و خدمتنكا
 حاضرمن * هيچ كمنى سنكا شريك قىلمايمن (مشركر كى
 عبادتنكى بت وسائر صنملىر عبادتى برله قاتشدرمايمن بوزمايمن) ديو
 قلبنده تولغان ايمان و محبتينى تشقارى چيقاروب بوى سونوينى
 كورساتادر . بو مبارك ندانى وهم الله نك چاغروى بوينچه يراق
 سفردين كلوب عبادتكه كرشكانلىكىنى هر وقتده يانكارتوب دائما
 خاطرينه تشورب كونكلندين غفلت و وسوسه لرنى چيقاروب اوشبو
 كلمه لرنى ايتتورا * اوتورسه ، قالقسه ، يولداشينه اوچراسه، ايوينه
 كرسه ، چيقسه ، بوقارى مونسه توشسه ، وهكدا هر وقت ايتوب
 اوزينك عبادتده ايدكىنى ايسكاره توروب وباشقه لارغاده تنبيه ايدوب
 كركمس اشدبن كركمس سوزدين ساقلانوغه عبادت و طوافنى وباشقه

خیراتنی آرتر وغه سبب قیلا * نی قدر گوزل حکمت اوزی حقنده
ویولد اشلاری حقلارنده نی قدر تأثیرلی کلمات وتنبیہلی حرکت *
الحمد لله على الاسلام واسراره فصل اللهم على سيدنا محمد وآله وانصاره

فصل

حج نك فرضی اوج عملدر .

اولی نیت برله لبیک ایتوب احرام باغلاو در ایکنچیسی عرفه
کوننده (ذوالحجه نك توقزنجی کوننده توش وقتندین اوننجی کون
تازکی توغان اراده) آز وقتقنه بولساده عرفات تاغنده تورمقدر .

اوجنچیسی عرفه کونندین صونك برقات کعبه شریفه نی طواف
قیلمقدر بو طوافقه (طواف افاضه، طواف زیارت) دیورلر .

واجبلی: باشده بر مرتبه کعبه شریفه نی طواف قیلمق صفا برله
مروه آراسنده یورمك مزدلفه ده توروق، مناده تاشار آتمق واحرامدین
چیقغان وقتده ساچنی آلدرمق یا که قسقارتمق *

باشقه سنت وادب عمللری کوبدر هر قایوسنی باب او تامك یخشیدر *

اوزی ایچون بارغان کشی حقنده احرام باغلاغانده عمره نیتی

برله باغلامق اولی وینکلدر بو روشکه (تمتع) حاجیغه (تمتع) دیورلر

بو کشی برقات طوافنی تمام ایتکچ صفا برله مروه آراسینی یورکچ
احرامدین چیقار اولکی کیوملرینی کیار او گرنگانچه معیشت
قیلوب شول کیوملری برله تیلاگان قدر بیت اللهنی طواف قیور *

عرفاتقه چیقار کونلرده گنه حج نیتی برله یانکفیدین احرامغه کیور *

مناده قربان عیدی کوننی قربان بوغازلمق واجب بولور *

قربانندین صونك احرامدین چیقار *

اگر برا گو باشده اوق حج نیتی برله احرام گه کیورسه عرفاندین

مناغه قایتقاچی شول احرامنده دوام ایتمک لازم بولا * آلدینراق بارغان کشی حقنده بر آز آغیر بولا * کشی ایچون بارغان حاجیغه اوشبو روشلی حج نیتی برله احرامگه کرمک لازمدر *

اوشبو روشده نیت قیلونی (افرادبالحج) حاجینی (مفرد بالحج) دیورلر * بو کشیگه قربان لازم دکل *

غیرتلی چدام کشیگه حج برله عمره نی بر یولی نیتلاب احرامگه کیرمک ممکن * بو کشی مکه مکرمه گه کرکاج اوق عمره نی اوتای لکن احرامدین چیقما یینه شول احرامی شول نیتی برله حج عمللرینی تمام ایده مناده غنه احرامدین چیقا آلا حج وقتندین کوب الک بارماغان کشیگه کوب آغرلقی یوق ثوابی کوب * بو عملنی (قران) حاجینی (قران) دیورلر * بو نوع همه سندین آرتقدر *

وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ *

الله تعالی مبارک کونلرده مبارک عمل آراسنده یمان اشلرنی قیلودین طیغاج بو آیت برله یخشیلق (اللهه عبادت و بندهلر گه فائده تیگر و کیلرنی) قیلوغه دیملایدن * عمللار قبول بولنوردای وقتنی غنیمت بلوگه اشارت قیلادر .. حج کونلرنده حج عمللاری آراسنده کرکسز خلقلر یمان فعللر قاتشدر و باشقه وقتده غندین آرتغراق ضررلی وقتیغراق گناه و عیب بولغان کبی یولداشلارغه کورکام خلق برله قاتشو، کورکام سوزلر عبرتلی صحبتلر برله اوتکار و محتاج کمسنهلر گه یاردم قیلو، الله نک عبادتنده اجتیاد اوزره بولو کبی یخشیلقلار قیلوده باشقه وقتکه کوره آرتغراق اجر و ثوابقه سبب بولادر . الله همه سینی بیلا و هیچ یوقالتمای *

بو آیتده شونکا اشارت بارددر کم بنده نک قیلغان خیرینی فقط الله بلسه یتادر باشقه کشیگه بلدرمک حاجت دگل و هیچ خیر عملنی (عبادتمو

صدقه مو خدمتمو باشقه جنس خیر مو) هر قایوسینی فولدین کلگان
قدر یخشی روشده اخلاص برله قیلو کرک اللهغه کورلورگه بلونورگه
یراقلی بولسون اویاتلی بولورلق بولماسون *

وهم ایندگو عمل بر ابرنده ثوابنی باری اللهدین کوتمک کرک
چونکه خیرنی چین بلگوچی اولغنه چین جزا واجر ویرگوچیده اولغنه *

وَتَزُوْدُوْا فَاِنَّ خَيْرَ الْاَزَادِ التَّقْوٰی

وَاتَّقُوْنَ يَا اُولٰٓئِیْ الْاَلْبَابِ

اهل یمین دین بعضر بز اللهغه توکل قیلامزدیو آزقسز حج سفرینه
چیقمشدر یولده کشی اوستینه سالونغانلار *

بوروشنی اللهتعالی خوش کورماینچه وتزوودوا آیتینی ایندرگان
یعنی آزقسز یولغه چیقمانکز کشیگه مشقتنکز یوکلنماسون توکل قیلامن
دیگان بولوب آزقسز کرک یراغنکزنی یتوشدرمای چیقمانکز توکل
بودگلدیر * چین توکل اوشبودر کم هر اشد کر کلی اسبابنی حاضر قیلوب
مقصودقه ایرشوده اللهغه صیغناغایسز واللهغه تابشر لغایسز اسبابقه واوز
هنر نکزگه اشانماغایسز * دخی بوروشلی آزقسزلق تقوی لکده دگل

فَاِنَّ خَيْرَ الْاَزَادِ التَّقْوٰی اَنَّا اِیْچون یخشی آرق (یتارکک واسرافسز
آرق) تقوی در * چونکه آزقلی کشی کشیدین طمع قیلمای، سور او برله
کشیکه آغراق کلتورمای * اللهتعالی اسرافسز یتارکک آزقنی تقوی خیر
دیو بلدرتکان وآنکا تقوی دیو حکم قیلغان کم بنده ایچون فائده
وخیر کرکینه یتارکک نرسه در وکر کنچه صرف قیلوده در * سفر سلتاوی
برله آرتق صیلانوده واسراف قیلوده خیر یوقدر وباشقه وقتده ده خیر
وبرکت تمانچه لقه در بز اگوده حلالدین بولغان آرتق مال بار ایکان

خیرلی یولغه توتسه خیر بولا توتماسه اوزینه دنیاده مشقت وجفا
 آخرنده زیان وبال بولا * بایناق مفسر لر بوفان خیر الزاد التقوی
 آیتینی تقوی آخرت سفری ایچون ایندگو آرق دیمک مراد دیگانلر *
 بونلار ایتکانچه آزغنه مناسبت ایچون بو اورنده ذکر ایدلگان بولا
 اولگی تفسیر بتون آیت روشینه کوره اولی در *

بوسوزلردین صونک الله تعالی هر اشد هر وقتده تقوی نک کر کلکینی
 آنکلاتوب وهم یوقاریغه دلیل قیلوب واتقون یا اولی الالباب دیو آیتنی
 تمام ایتکان یعنی هر اشنکزده اتقا قیلنکز مندین ساقلاننکز ای عقلی کشیلر
 عقل تیلای و عقل فائده سی شولای ضرر دین ساقلانو فائده نی آورغه
 تر وشو فائده و ضرر نک ایک الوغلاری و ایک کر کلری آخرنده والله تعالی
 طرفنده در بس عقلنک اثری الله نی طنکلاوده و آندین قورقوده ظاهر
 بولورغه کرک الله دین ساقلانوده و آندین قورقوده اثر ایتمگان عقل
 صاغ و درست عقل بولمای بلکه حیوان عقلی کبی یمک و ایچمک عقلیغنه بولا

حاجی کم

الله تعالی نک رحمتی و حسن هدایتی شرافتنک حج یولینه چیقغان بندک
 وظیفه سیننی (بور چیننی) اوتاوقصدی برله یورطویرینی، اهل و اولادینی
 اوزیننک بارچه مال و وطنینی تاشلاب یولده تورلی شهرلرنی کوروب
 تورلی آدملرکه یولقوب عبرت لر آلوب الله نک خاص ایوی حضورینه
 باروب زار و مونکینی سویلمک، توبه و استغفار قیلمق دنیا و آخرت
 کر کلرینی سورامق بولوب یونالادر * بیلگولنگان اورنغه (میقات که)
 یتکاج همه اینه یب کرگان دنیا کیوملرینی سالوب (تاشلاب)
 اونگغای بولسه بتونلای قیونوب (غسل لانبوب) بولمسه یخشی طهارت
 آلوب بر پاک جیمه نی بیلندین باغلاب ایکنچی پاک جیمه نی بیلکاسینه
 سالوب آیاقینه فقط تابانچه لاق کیوب یالان باش حالده سنوق کونکل

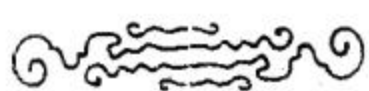
یاشلی کوز در ویش صفت حالنده الله ننگ فرضینی اوتاو ایووینه چاغروینی
طنکلاو نیتی برله لیبیک دیو قچقروپ جواب ویره در *

حاجی شول زمانده دنیا خلقندین آیورولا * دنیاوی زینتلارنی بارین
قویا ساچ سقالین تارامای * صابون و خوشبوی استعمال ایتمای یاتسه
تورسه، کرسه چیقسه، آولاقده کشی آلدنده الله غه نداقصدی و دعا نیتی
ایله لیبیک مناجاتینی چاغروپ ذکر و عبادت برله وقتینی اوتکاره * عرفات
ومزدلفه زیارتلرینی تمام ایتکانچه شول حالده بتون تورمشی برله
عبادت روشنده بولا شول سبیلردین حاجی افندیگه اویات سوزلر
(باشقه وقتده یارار دایلارنی ده) سویلاو، فسق قیلو، یولداشلاری برله
یا که باشقه خلق برله اول و بونزاع و دعوی قیلشو برده کیشمای حالینه
برده مناسب بولمای * بز زمان مکهء مکرمه گه یقینلای اخلاصلی حاجی ننگ
یوراکی قوزغالا کعبه الله شهرینه یقینلای یاریم تونلر آوشقاچ مکهء مکرمه گه
کره اسماعیل پیغمبر علیه السلام آنده اوسکان و تورغان و وفات بولغان آناسی
ابراهیم پیغمبر علیه السلام کلوب اوغلی بولشلقیله کعبهء شریفه نی آنک بناء
قیلغان رسول الله محمد صلی الله علیه وسلم آنک توقغان و اوسکان و تورغان
و آنکا پیغمبر لک کلوب اون اوچ یل قدر تورغاچ و بیک سیو کلی وطنی
بولغان حالده مشرکلر شرنندین ایرکسوز آندین چیقوب مدینه گه
کوچکان شول مبارک شهر گه یه و شاغان کونکل یشارگان کوز برله کرگاچ
الله دین قات قات رحمت اینه تورغان قیلنغان دعاء و مناجاتلار قبول بولا
تورغان سحر وقتنده حاجی مسجد حرامغه کروپ دنیا کوزی
برله اوق کعبهء شریفه نی کوره بتون دنیا مسلمانلارینک قبله گاهی،
آنک طرفنی غنه ده قدرلاونی حرمتلاونی تیوشلی کورگان
دستگاهی رسول الله صلی الله علیه وسلم و بارچه صحابه لر و مجتهدلر و اولیالار
الو غلاب یغلای یغلای اوبه اوبه اطرافنده ایلانوب یورگان بیت الله
حضورینه بختلی بو حاجی ایرشه الله ننگ رحمتنده زیارتی و طوافی برله ده

مشرف بولا* نى قدر سعادت نى قدر شرافت بر حیرت (آبطراو) حاصل
 بولا انیمو تشیمو دنیا مو آخرتمو بلمای کونکلی یهوشاغانغنه دگل ایریگان
 کوز یاشلاری آغا (دلیلارنک خوشامد ایچون قوشتانلانوب ایتکان
 سوزلری بلور بلماز اوگراتکان سبقلری تشویش ویرمگانده) حاجینک
 قلبندین الله دین باشقه همه نرسه چیقابتون دنیا بهاسی بر حالت کورله
 نى تیلای نى سوراى حاصل بولمق قویا امیدایدله سفر مشقتلری
 خراجاتلری همه سی ایسدین یوقالا بیان چیکندین طش قوانچ حاجی
 افندینی شاشورا* حاجی حضرت اسماعیل پیغمبر علیه السلام ایچون
 آناسی هاجر (رضی الله عنها) صو ازلاب یورگان اسلامده ده الوغ
 شعائر الله دین بولغان (صفا) تاغی برله (مروه) تاغی آراسینی یوری*
 فرصتی ایرشکان دردی قوزغالغان ساین کوننده بیش قات اون قات
 کعبه الله نى طواف ایته خصوصاً تون یارمنده (اولاقده) سحر وقتلارنده
 کوب عزیزلر و اولیالارنک کسوة شریفه گه یابشوب یغلاب یاتقان
 وقتلارنده ادب و تواضع برله یوروب کونکلینى صندروب کوز یاشلارینی
 آغیزوب (تلی کونار کونماس، آنکلار آنکلاماس شرع طرفندین
 کوچلانولمگان خاص دعالار او قوغان بولوب حالتینی یوقالتماسه)
 کونکلی ایستگان جانی کرکسونگان حاجتلرینی سوراب طواف قیلا
 نارسیده آبطراو بالانک دشماندین قورقغانده آناسینک ایتا کینه یابشوب
 یغلاب صیغغانی کبی کعبه الله کیومینه یابشوب یغلاى شیطان شرنندین نفس
 اماره فسادندین صیغونا گناهی ایچون یارلقا و سوراى قوتلی ایمان پاک قلب
 خالص عمل سوراى.

حاجی بر ایکی کون یول آغیرلقلارینی بتورگاچ و طواف لذتی
 برله جانینی راحتلندرگاچ برلی وچیتدین کلگان دین فرنداشلری
 و مبارک عالمیر بصیرتلی (آنکلی) انسانلار برله کورشه، تانوشه
 صوراشه، قوانوشه، کیونشه چین فرنداش فرنداشینه یولقغان حال

اقتضاسنچه معاملہ ایدوب کرک ویراغلارنده کینکاش ایدہ اوگرانہ اوگراتہ
 اخوة دینیه وظایفینی اوتای * حقیقہ حج کبی بیوک وظیفہء بشریہ
 وعبادۃ انسانیه ننگ سر و فلسفہ سیننی میدانغہ چیقارہ اللہ موفق ایلگای آمین *
 حاجی عرفاتقہ چیغا مزدلفہدہ بولا منادہ تورا هر قایوسی محشر یری کبی
 ییغونلار دعا وتضرع ایچون غنیمت اورونلار اللہ تعالیٰ بندہ لرینہ رحمت
 قیابوب عمر لریننگ ویخشی اورونلارننگ قدر لرینی بلدرگای آمین *

حجگہ اشتیاق

یوزمزی أرض حرم ساری بزلر بوراللق
 ماسوانی انوتوبن مرد الهی بولاللق
 عقلمز گہ منقاد ایدوب نفسمز امارہنی
 آرقہ سینہ آطلانوبن مرد الهی اولاللق
 حج یولندہ رنجولردن اشتکانی ترک ایلہ
 جان وتن لہ راضی اولوب خوش خاطر لہ باراللق
 یخشی کیوم اوستدن آطوب شرعی احرامی کیوب
 تلبیہ لہ تلینوبن حقفہ ثنا قیلاللق
 بیعت ایتمک قصدی اوزرہ اول الہ خالقہ
 حجر اسود یوزلرینی اوبوچی دن بولاللق
 طواف ایدوب کعبہ سیننی ابراهیم ننگ اورنینه
 سجدہ ایدوبن رحمتینہ بزده غریق اولاللق
 زمزم ایچوب یوزی یووب ہم طہارۃ آلوبن
 مروہ سندن سعی ایدوبن صفاسینہ باراللق

عرفانده وقف ايدوبن مزدلفه گه باروب
 جهل وهوا جهره لرون بزرر آنده آتاللق
 نفسهنزنى شهوتندين قطع ايده لك زجر ايله
 هم شريعت هم حقيقت حكى قربان اولاللق
 كبر وحقه ساچلرينى نفسهنزدن قروبن
 هرياوزلق ترناغينى كيسوب انسان اولاللق
 بويله اولسانك سنكا فخرى احتمالكه وصل اوله
 بولمسانك ايشته سنكا ايندى سوزدن توقته للى
 فيض فخرى

باب السير

<p>رسول الله (صلى الله عليه وسلم) صحابه دين برا گونى قايو اش برله برير گه يبارسه ايتيه ايكان كم : خلقنى قواندر نكز بيزدرمانكز ، ينكلاك كورساتنكز آغيرلق كورساتمنكز *</p>	<p>كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ذا بَعَثَ احداً من اصحابه في بعض امره قال بَشُرُوا وَلَا تُنْفَرُوا وَيَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا* ابى داود عن ابى موسى.</p>
--	---

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بو حديث شريفى برله
 اصول تعليم وقواعد ارشادنك اينك الوغ طريقينى كورستكان
 وهر بر اش باشنده اولانلرغه اوشبو يولنى لازم قيلغان * دين ياكه باشقه
 برفن وهنر او گراتو چى كشى شا گردار ينده وخلقينه يموشاقلق اوزره، قزقدر و
 طريقچه ينكل سبقلردين وينكل اشاردين باشلاب او گرتهمك تيوشليدر *
 تاكه او گرانو چيلر سويوب او گرنسونلر او گرنگانلرينى سوييه

سویه اشلاسونلر اگر باشدین اوق آغیر اش کورساتولسه، سبقنی
 قیون ایدوب ویرلسه شا گردنک کونکلی قایتماقینه دردی سونماکینه
 سنب بولا * برکشیکه باشلاب دین او گراتوده دیننی بلور بلماس
 نفسکه آغیر طیولا تورغان حکمیر الزام ایدلسه (یوکلادلسه)
 یاکه اباحت واستحباب درجه سنده بولغان شیلرنی واجب مرتبه سنده
 کورسادلسه وآنلارغه تکلیفی ایدلسه دینگه انداو یاکه قزقدرو
 بولماینچه بالعکس دوندرو، بیزدرو بولوب انداوچی او گراتوچی
 معلم دینگه یاردم ایدم دیه توروب زیان کلتورگان، و او گرانونی قصد
 ایتکان ساده دل طالبکده خیانت ایتکان بولادر * مثلا برچواش مسلمان
 بولماقچی بولا بر عاقل مسلمانغه یولوقا دین اسلام احکامندین اعتقاد اتندین
 سورا شا * عاقل مسلمان ایته : الله دین باشقه هیچ کمگه عبادت درست
 دگل دیو اشانورسنک واقرار ایدرسنک یالغوز اللهغه عبادت قیلورسنک
 وآننک سوزینی طنکلا رسنک وآننک پیغمبری محمد (صلی الله علیه وسلم) غه
 اشانوب راست پیغمبر دیو ایتورسنک حالنکه کوره وآننک او گرتکانینی
 قبول ایدرسنک اوشبو روشده اشانسنک مسلمان دینینه کرگان
 بولورسنک * اگر اسلامنک عبادتندین سورا شسه ایتور : تا اولکده بش
 وقتده اون یدی رکعت نماز فرض رمضانده روزه، بای کشیکه یلده
 برقات زکات قیلو عمرده برقات حج قیلو * دنیا ده خلق برله ترکاک
 فاعده سی کرک بولسه ایتور کوچنکا کوره هر کمگه یخشلیق برله معامله
 قیلو کرک یالغان سویلاودین، خیانت قیلو دین کشیکه زیان کلتورودین
 ساقلانو کرک بولا * هر یخشلیق ویمانلق توغریسندده صونکفی کونده
 اللهنک حسابی بولور و تیوشلی جزاسی بولور شونی آنیق بلمک کرک اسلام دینی
 اشبودر شولای دیننی توتسانک او جهاغه کر رسنک اللهنک منگولک رحمتینه
 ایرشورسنک دیور * مونا اسلامنی بوروشلی بیان قیلغان کشی رسول اللهنک
 (صلی الله علیه وسلم) بشر و لاتنفر وایسرو و لاتعسرو امرینه قولاق

سالغان بولسه كرك انشاء الله * هم بعثت بالملّة السّهلة السّهجاء ديكان سوزى
 بوينچه ملة اسلاميهنى (دين اسلامى) يذكل دن كورستان وبتارك
 درجده توغرى بيان ايتكان بولا * سوراشقان وايشتان كمننه نك
 كونكى حقه آوشمق اميدى بولا اسلام برله نورلانمقى كوتولا *

كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا دخل على
 عليه وسلم اذا دخل على
 مريض يعوده قال لا
 باءس طهوراً ان شاء الله
 رسول الله صلى الله عليه وسلم بر خسته نك
 حالينى سوراى كرسه ضرر يوق پا كلاغو چيدر
 انشاء الله ديور (ويواتور) ايكان .

بو حديث شريفدين اوج مسئله آنكلانادر برنچى مسئله بردين
 قرنداشى خسته بولسه حالينى بلمك كرك بو اش حقوق اسلاميه وسنن
 محمديه دين در * خسته نك حالينى بلمك بر خبر بلوب تورو ايچون گنه
 دگل بلكه خسته نك حاجتى بولسه اوتاب كرك يراغينى يتوشدروب
 آنكا ياردم وشفقت قيلو ايچون در *

باى كشى گه، قرنداش، قدا وفلانلارغه خاص دگل * مطلق مسلمان
 برله مسلمان آراسنده اوتاوى تيوشلى بولغان حق در اوز قوتى
 وياردمچيسى بولمـاغان فقير ومسكين خسته لرننك حاللرينى بلمك
 وياردملرنده بولمق آرتغراق تيوشلى بلكه لازمدر ثواب سار تين هم
 البته فائده لير اقدر *

لكن تأسف بو سنت اوزرده عمل بيك آزايمان جداو فقير خسته لار نك
 حاللرينى كوز ايتو كر كرى ايچون قايقور و يوق درجه سنده در بايلار
 اوز آرالارنده غنه خصوصى دوستلقلارى سببلى گنه (اسلام حقوقندين
 بولغان ايچون دگل) بو عادتنى يوروتالار *

ايكنچى مسئله خسته نى يواتمق و ممكن قدر كو نكلينى خوشلاندرمق و صاغلانو
 برله شادلاندرمق كرك * خسته نك كو نكلنى شادلانسه صاغلانو اميدى آرنسه
 قور قوى كيموسه غالباً آغرقى ضعيفلاننه طبيعتى قوتلاننه صحتكه يقينلاشه بلكه
 بتونلاى صاوغوب كيته * چونكه طبيعت هر وقتده آغرقغه خلاف و دشمان

آغیرقنی هر وقت اوزی دفع قیلورغه تر وشادر بعض وقتده دفع قیلا
 آلا ولکن اوزی ضعیف آغرق کوچلی بولغانده دوا یاردمی برله
 دفع قیلا* شونک ایچون خسته نی یواتولسه کونکینی شادلاندرسه
 طبیعتی کوچایوب آغرقنی قوالاوغه یاردملنه قدرتی آرتیه صحت امیددی
 یقینلاشه* بومسئلنی هر قایو طبیبلر رعایه قیلالار خسته نی قورقوتما سقه
 طنچلاندرغه شادلاندرغه تر وشالار صاغلاق ایچون دواننک اوز
 قوتی گنه یتمگانلکنی آنیق اقرار ایده لو*

اوچنچی مسئله آغرقده خسته ایچون الوغ فائده بار ایکان
 گناهلر ایچون کفارت گناهلر دین بندگی آر چوچی آر یغلاوچی بولا ایکان
 شریعتده بومسئله تورلی حدیثلر برله اثبات ایدلگان موعمن بنده گه
 کلگان آغرق و باشقه تورلی قایغو وحسرت بارده بنده گه فائده
 وانی تربیه و قلبینی تصفیه (آرچو) ایچوندر مثلا خسته کشی ننگ کونکلی
 نچکاره، سنوق بولا، گناه اشلردین دونا اللهدین قورقا، تارتقان آغرقی
 قیلغان ادب سز لکری (گناهلری) برابرنده جزاً اورنینه بسولا* اگر
 آرتق صبر سزلق برله و کوب زارلانو برله اوز فائده سینی یوقالتماسه
 آغرقندین کوب فائده لر کوره* پس خسته کشی آغرقندین آرتق
 زارلانما اینچه صبر ایدوب آغرقی برابرنده اللهدین مغفرت و صبری
 برابرنده ثواب کوتمک تیوشدر دوا قیلدر مق صبر ایتو گه مخالف دگلدر
 دوا قیلدرسون جائز اش صاغلاقنی ایستاسون ضرر یوق ولکن آغرقغه
 صبر سزلق برله اللهدین شکایت قیلغان توسلی بولوب زارلانماسون*

مجله ننگ وظیفه سی

- مجله ننگ عنوانی ﴿الدین والادب﴾ در خدمتی هم عنوانی اقتضاسنجه دین وادبکه بولسه کرک طاقتنجه دین نی درست کورساتسه کرک *
- دین : الله تعالی طرفندین بنده لرننگ صلاح لری و تهذیب اخلاق لری و تکمیل نفس لری ایچون کورسادلمش علاج و درمان و تکلیفی ایدلمش طریق نجات و امان در *
- دین : الله طرفندین قویولمش قواعد در کم بنده شول قواعدنی ساقلاو برله گنه اوزیننی ابدی هلاک بولودین ساقلائی آلور *
- دین : الله طرفندین بنده لر طرفینه سوزلغان آرقان کبیدر کم بیچاره بنده لر بارچه سی شول آرقانغه یابشوبقنه اوزلریننی الله ننگ رحمتینه و معنوی حضورینه ایرشدره آلورلار *
- دین : یالغوز بر نجات یولید کم بنده لر شول یول بوینجه باروبقنه مقصود (نجات) قه ایرشه باورلر *
- دین : شوندای اشانچلق ویوانچلق اعتقاد واحکام در کم بنده لر شونکا اشانسالارغنه کونکلرندهراحتک، جانلارنده طنچلق تابارلار * وهربر اونکغایسزلقلارغه توزارلر وهرتورلی کرکلرینه قیولانورلار، بهادر ایورلار اوزلرینه فائده لو نرسه لرنی قوللرنده قیلورغه تر و شورلار هم قیلورلار *
- دین : شوندای اشانچلی وسیله در کم آننگ اهلی (چین اشانغان خلق) آننگ آردنده هیچ چیکسز خزینه کورر. آننگ غایه سنده تینکسز دولت و رحمت کورر *
- دین برله شول کورلگان دولت و راحتکه ایرشمکینی امید ایدر بلکه آنیق بلور *
- شول امیدلی غایه سی ایچو، بو بنده گه بر نرسه ده (شی) نرسه بولوب کورلماس *
- شول غایه سی برابرنده هیچ بر نرسه سینی مالینی

اهلینی بالاسینی حتی جانینی آیاماس بارینی فدا ایدر * اشانوی آنکا
 بواشلرنی بیک ینکل کورساتور * اعتقادسز یا که اعتقادی ضعیف کشیلر
 چیتدین قاراب حیران بولورلق یا که خطا دیورلک آغر وعجیب اشلر
 بو آلدافی غایه و بختکه اشانغان کشیگه بیک ینکل کورلور قوانا قوانا
 موندای اشلرنی اشلر مقصودینه ایرشور * منم بویازغان سوزلریم
 محض بر خیال دگل تجربه مونی کورساتا اشننک فلسفه سی مونی آنکلاتا *
 وفنون فاضله دین سیر نبی علیه الصلوة والسلام قصص انبیاء، توار یخ اولیاء
 وحکایات صلحاء بو مسئله ده شاهد عدلدر.

* * *

بو دیننی الله طرفندین قویولغان و کوندراگان او گرانوچی محمد
 (صلی الله علیه وسلم) زمانندین کوب زمان اوتدی کوب خلقده غفلتدر
 آرتدی آشوغچ ترکک (حیة عاجله) جهازلرینه میللر رغبتدر قوتلندی ،
 غیرت ننگ کوبراغی اوشبو حاضرگی حیات ایچون صرف ایدله
 باشلادی وهم چین دین علملرینه (قرآن و حدیث علملرینه) رغبت آزایدی
 شول سببلی دیننی تیوشلی روشنچه آکلاو و دیندین کر کنچه فائده
 لانو آزایدی * ناقص علمی مسلمانلار قاصر عقلی عالمر عادت و معیشت
 اشلرینی دینگه قاتوشدروب دین اسمندین آنلار عماده حکملر
 کورساتوب ، حل و حرمت برله فتوالار چیقاروب سؤ استعمالده
 ولدیلار * والحاصل الله اوزی قویغان ، پیغمبری محمد صلی الله علیه وسلم
 او گرتکان ینگل و آق ، و صرف رحمت بولغان دینگه بر آز افراط
 و تفریط قاتوشدردیلار ، ناقص ناقص عقللرینه قاصر قاصر فکرلرینه
 اشانوب تصرفلر کیرتدیلر *

اورنسسز و تیوشسسز روشلی بولغان تقاید سببلی سنت
 و مستحبنی واجب مرتبه سینه آشوروب ، فرض و لازمنی مباح و مندوب
 درجه سینه تشوروب ، مکروه و حرام حکملرنده دخی شولای آلاشدروب

بایناق خطا اشلر کورساتدیلر * حتی بعض طائفه نك دین خصوصند شهبه گه
توشما کینه و بعضلر نك ادب سزاك قیلولارینه باعث بولا یاز دیلار *
اللهم احفظنا

* * *

ولکن هر زمانده الحمد لله دیننی درست روشنچه آکلاوچی
و خالص کوینچه ساقلاوچی یخشیلار چین متقی موعمنلر یوقالماغان لار هر
عصرده بولا کلگان لار * رسول الله صلی الله علیه وسلم لایزال طائفة من امتی
ظاهرین علی الحق حتی تقوم الساعة (۲) دیگان مبارک سوزی بوزمانغاچه تجر به
بر له در ست چیقا کلگان موندین صونکده هم قیامتکاچه اوتلی کومر توتو
کبی آغیر و قیون بولسه ده دیننی درست آنکلاوچیلار ساقلاو
چیلار البته بولور * بعون الله تعالی و فضله

الدین والادب مجله سی اوشبو بابلارده بر آز خدمت ایتمکچی بولا *
خالص دیننی کورساتوده و طالب حق و محب دین بولغان افندیلر گه
آنکلاتوده تر شمهچی بولا * درویش افندی برادر مر عمومی دیننی
مسئله لر نی یالغوز فر دننک یا که جماعه نك یازماقینی مناسب کورماس
ایسه ده منه چه طاقتی قدر لی حقنی اظهار قیلو هر فر دننکده بور چی بولغانغه
کوره مجله ده وظیفه سینی اوتامکچی بولا * بنا گاه مجله خطاغه اوچراسه
تنبیه ایتولرینی توغدقندن بیر و کوتا و امید قیلا *

برادر م (ی) افندی نك قزان مخبری نك (۱۸۰) ساننک دین آنکلاتوده حیاة
خیالیه ده توقتامای حیاة حقیقیه - بالفعل حاضر گی و کلاچک حیاة دنیاویه نی
تیلای - گه نظر ایتونی توصیه قیلادر . بو توصیه سی دیننی آلا ی بولای
ایتوب تارتوب سوزوب حیاتقه ایلتو و آنکا تطبیق ایچون بولما ینچه
بلکه دیننی چین خالص روشنچه کورساتوب رسول الله دین (صلی الله

(۲) حدیث شریف امام حاکم نك عمر رضی الله عنه دین روایتی ایله اثبات ایدلمشدر
ترجمه سی ؛ منم امتدین قیامتکاچه حق اوزره ثابت بولغوچی حق اشدی دوام ایتکوچی
(اظهار قیلوچی) گروه همیشه بولوب تورر .

علیه وسلم) صونك بشریت بر له قاتشدر لغان افر اطاو تقریطو سوء مطالعه لر دین آیروب درست عقل یتکان فلسفه گه و درست تجربه کورستکان حیاتقه مطابق ایدکینی بیان قیلونی اخطار بولسه کرک *

* * *

دین و شریعتنی حیاتقه تطبیق یا که آوروپا مدنیته و ترقیاتینه توفیق عنوانلری مصر و اسلامبول مطبوعاتلارنده کوب یازلدی * بز ننگ قزان و بلغار مطبوعاتچه لرینه ده بایتاق کردی * بو بابده ایکی طریق برله سوز وجود که کلور که ممکن *
 برنجی: بر آدم بولور کم دینی کتاب و سنت او گرتن کان روشچه او گرنکان یعنی درست روشده آنکلاغان و آننگ قلبنده اول دینگه اعتقاد اورناشقان قلبی، روحی، وجدانی شول دین برله راحتلنگان * اوزینه دینی تمام خواهه ایتکان .

موندای آدم - کبریت احمر تابولغان قدر گنه تابولسه ده - دین برله حیات یا که مدنیته آراسینی تطبیق ایده بلسه جائز دین و مدنیته بابلارینه یخشی نظر ایدر حیات و مدنیته ننگ قایو بابلاری حیات ایچون ضرور و حقیقی مدنیته آئی انتخاب قیلور شریعتکه، منطبق و موافق ایدکینی اعلام ایدر * دینی ایچون خدمت ملتی ایچون اعانت ایتکان بولور * توغریسی دین و شریعتنی سلامت خرده بین (میکر سکوب) ایدوب حیات و مدنیته بقار دارولارینی آغولارندین (میکر و بلارندین) آیروب و آرچوب کورساتور *
 ایکنچی برکمسنه بولور کم دین اهلندین بولسه ده (کرک عالم آتلی کرک عادی کشی) دینی کتاب و سنتدین یخشی آنکلاماغان حکمت و فلسفه سندین درست خبر تابماغان ولکن بر آرز آوروپا مدنیته - محبت قویغان حیات اسبابینه کونکل ویرگان * شریعتنی ده - نی غرض برله بولسه ده - رعایه قیله سی کله * موندای کشی شریعت برله مدنیته آراسینی تطبیق ایتمک بولا اوزی سویگان حیات طریقینی و مدنیته اسبابینی تنقیدسز اصل (توب) ایتوب شریعتینی آنکایقینلا شدر مق

بولا اور وپانك مدنية فاسده سينه و نفس اماره سينك مساعده سينه قارابقنه شريتنى قبول ايتہا گر اشانغان مدنيتى و اوزينه خواجه توتقان نفس اماره سينك هوسى دين و شريعتكہ خلاف كورلسه آنكا خوشلا نماينچه تنقيدى مدنيت طرفينه ايركلى قيلماي شريعتنى تنقيد (كريتكا وايت) قيلمىچى بولا يايسه بو حكم قرآنده يوق قرآنده بولماغان حكم شريعت حكمى دگل ايسكى كشيلىرنك اوز فكرلىرى برله گنه آرتدىرلغان سوز ديمكىچى بولا * و حال شو لكمرسول الله صلى الله عليه وسلم نى ايتكان نى قيلغان و باشقه غه اذن ويرگان همه سى دين و شريعتدر * مونا موندای ذاتلار ننگ تطبيق امرينه كر شولرى شريعت هيچ بر مدنيتنى انكار ايتماي ديولرى هر اشده اور وپا مدنيتىنى و اصولىنى دستور العمل كورولارى بيوك خطادر اوزلرينه و ابناء ملتلرينه الوع ضررى موجبدر * اللهم احفظنا

ايمان شرطى

ايمان شرطى نسخه لگنده بايتاق كلمات شريفه جمع ايدلكان . دين بوينچه ثوابلى و خاصيتلى دعا لاردر *
ولكن همه سىنى (كلمة طيبة ، كلمة الشهادة ، كلمة التمجيد كبرى) اسملرينى قاتوشدىرلغان و بارچه سىنى بر يولى اوقورغه اوكراتوله و بارچه سىنى ايمان ديو آتالا بو اشده ايماننى يانكلش آنكلاتو ايمان كلتور و ايچون اوشبو كلماتنى يادلاو (بيكلاو) كرك ديو بلدىر و ، شرعا ايمان بولماغان نرسه نى ايمان ديو دين ننگ اوچاوينى و وضعينى اوزگارنو بعض قارت و قارتچىقلارلى ساتاشدىر و قورقنچى بار * بوروشلى اوكراتودين خلفه لرگه و بيكه لرگه ساقلانمق لازمدر *
ايمان ايچون بو سوزلرنى بيكلاو و اوقو حاجت دكل حتى ايمان

كلتور و اورنده بر كمنه (كلمة طيبة لا اله الا الله محمد رسول الله) ديسه
 ايمان كلتوردي ديو حكم ايتولماس اوشانداق (كلمة الشهادة اشهدان لا
 اله الا الله واشهدان محمداً عبده ورسوله) ديسه مسلمان بولدى ديو
 اعتبار ايتولماس *

چونكه بو روشلى اوقوغانده عرب اصطلاحنجه معنالارى: پاك
 سوز اوشبو لا اله الا الله * شهادت كلمهسى: اوشبو اشهد ان لا آخره
 ديمك بولوب بارى بو سوزلرنك اسملرينى بيان ايتكان بولور بو
 اوقوشده بو سوزلر نحو قاعده سنجه فقط لفظلرى مراد بولوب خبر
 يا كه مبتداء بولورلار *

مگر عبارت معناسينى اويلا ماغان يا كه بلمگان نادان كشى اخلاص برله
 اوقوغانده ثوابلى بولسه بولور * ولسكن بو وقتده ده تهليل باشنده (كلمة طيبة)
 ديكان سوزنى اوقو بر عبث سوز بولور عربجهنى آنكلاغان كمنه
 حقنده ذكر و تهليل ثوابدين چيقارا تورغان ضررلى قوشمه بولور .
 ايمان كلتوروده حاجت اش اوشبو كم معناسينى آنكلاب
 اشانغانا قينى بلدروب (لا اله الا الله محمد رسول الله) ديسون * يا كه اشهدان لا اله الا
 الله واشهد ان محمداً عبده ورسوله ديسون *

باشده تهليل كلمهسى اوستينه علامت ايچون گنه قوشوب - اوقور
 ايچون دگل - (كلمة طيبة) ديو يازلوب صونكره كتابچيلار كاغد
 قزغانوب تغوزلاب تهليل يانينه يازوب اوقوتو چيلارده اعتبار ايتماي
 قوشوب اوگرتكانلر بولسه كرك *

صونكغى كلمه لرنك هر قايسنده بو آفت بار * حاصل الكلام
 كتابنى باسقانده (فصل) لفظينى آيروب قويغان كى كلمة طيبه ،
 كلمه التوحيد ، كلمة الاستغفار ديكان اسملرنى مسالارندين آيروب
 يازوب ، اوقوتقانده فقط آنلارنك اسم ايدكلرينى بالاغه آنكلاتوب
 برگه قوشوب اوقوماو ايچون تنبيه ايتوب اوگرتك كرك *

ودخی بو کلمه لرنی الی آخرها بر یولی اوقومق رأسا اصلی اش دکل بو کلمه لرننک اکثری ماثور و رسول الله دین (صلی الله علیه وسلم) منقول و ثابت بولسه ده هر قایوسی تیوشلی تورلی اورنلرده اوقورغه اوگراتولکان *

هر قایو دعانی رسول الله صلی الله علیه وسلم اوگرتکان روشنده اوقولسه خاصیتی و ثوابی شونده بولور *
 موندین صونک هر قایو کلمه لرننک و دعالرننک حدیث شریفده کلکانچه اوقو روشلرینی و وقتلرینی بیان ایدلسه کرک *

بو کونگی تفتیشم

بو کونگی تفتیشم (جثی الیوم) سر لوجه سیله فیلسوف محترم مصرلی فرید وجدی افندی المؤید جریده سنده پک چوق مقاله لرنشیر ایتدی . او مقاله لرن اجتماعی جتلرده مسلمانلرننک حاضرگی اجتماعی و دینی مسئله لرنندن بیک جدی و فلسفی جث ایتمشدر . شو مقاله لرن دن انتخاب ایله مجله قاریلرینه ده بر آز معلومات ویره مز .

هیئت اجتماعیه مزننک ترقی واسبابی

ملتنک عقلی آدم لرگه و عقلی بالالرینه اینک زیاده محتاج وقتی ترقی و انقلاب عصرنده در . ملت بو دور سنده خارجی یا که داخلی بعضی اسباب جهندن تدریجی (آقرو نلاب) بر حال دن ایکنچی حالگه کوچه و ترقی ایتهدر .

بر آدم طوغوب اوسکاچه نه قدرلی تغیراتقه اوچری مثلایاش وقتنده ضعیفی معلوماتسز اقتدارسز قایغوسز بولوب اوسه
 اما بالغ بولو درجه لرنینه یته باشلاغاچ عقلی اخلاقی اوزگار

تورلی نرسه لر گه میل ایته وایکنچی تورلی وجود حس ایته (سیره) باشلیدر شوننک کبی ملتئکده ترقی وانقلاب عصرئده داخلی وخارجی بعض سببلردن حسی شعوری اوزگاره حتی عقائد اخلاق تقلید جهتلرئنده اولکی هیئت اجتماعیه فکرینه بتونلای باشقه بولغان بر یولغه کره باشلیدر. ملت بو وقتلرده بیک کوب حیرانلقلرغه اوچورایدرب اویلی ده اوتکانداگی بر ونغیلرنک ایشی مقدس کبی کورنگاندن آنکا تابع بولاسی کیله نی بولسه ده آتا بابالر استاذلر یولندن آیرلماسقه کرک انشاءالله شونده برکت بولور دیب ایته .

ایکنچی مرتبه حاضرگی حالینه واحتیاجلرینه قاریده ضروری ومجبوری اوله رق یانکا فکرلر گه تابع بولونی مصلحت کوره .

بناعلیه بو عصر ده قدیم برله جدیدننک نزاعسی قوتلانوب ملت که حیرانلق کیله اوتکانده گی یولنی بتونلای تاشلارغه کیرا کمو؟ یا که حاضرگی حالگه تطبیق ایتوب آندن ده بعض شیلرنی انتخاب ایتو کیرا کمو؟ ونیچوک انتخاب ایتو کیرک بو بایده ملتئنک هیئت اجتماعیه سنده بیوک حیرانلق بولادر. شوننک ایچون امت بو عصر ده تازه یورا کلی توغری فکرلی کینک دائره لی، قدیم وجدیدنی موازنه (اولچاب) ایتوب ملت ایچون موافق بر یول مکورسته تورغان ذاتلرغه تدبیرلی حکیملر گه زیاده محتاج در * بزلرده بو حرکتیز و بو کیدشمز یاراماغانینی آنکلادیغمزدن وآوروپا لیلرننک تاثیراتلری سببندن بزلرده حاضر انتقال وانقلاب عصرینه کیلگانمز. عموم ملتیز گه قاراساق ترقی ننک لزومینی همده جدیدننک مصلحت بولغانلرینی آلورغه تیوش تابسه لرده لکن آوروپاننک مدنیت وفلسفه لرنندن بر درجه قورقولریده باردر. ملتیز ننک بعض افرادنده ملتیز ننک معارفده آرتده قالغان حاضرگی تدنیمزنی باشقه لر ننک ترقیسی برله اولچا گان بولوب اینک ضررلی واقدام (آلغه کیدو) وترقیگه اینک منافی بولغان یأس (امیدسزلک) اثرلریده بار. شول کشیلر مز آوروپا مدنیتینه مفتون وآرتق اخلاصلی بولوب فائده لیمو ضرر لیمو؛ هیچ بر او یلامای، دین اسلام، مدنیت اسلامی گه

موافقمو دگلمو آنکاده قاراماینچه مطلق آور و پاغه تقلید ایتمک، آلارده بولغان نر سهلر نی مصلحت کور و ب معارف و مدنیت اقتضاسی دیوب قارا و چیلارده ییاردر . بونلر آور و پاده بولغان نر سهلر نی فائده، ضرر جهتلرینی تیکشور ماینچه ملتیز گه کلتورز گه آرامزده نشر ایتار گه طر شهلر . لکن الحمد لله ملتیز ده فائده ایله ضرر نی آیر و چی آدملر یمزده بولوب آلا ریأس، (امید سزلك) نی بتر و گه تقلید ایتو گه (ایار و گه) تیوش بولغان ایله ایار ماسکه تیوش بولغانلر نی آیر و غه طریشهلر . لکن همان ملتیزنک کو برك آدملری آور و پاده تحصیل ایتو چی طلبه ننگ آزلغندن شکایت ایتلر بو شکایتلری بر درجه اورنلیدر . لکن موننگ قورقنچ جهتی ده باردر زیرا آور و پاده اینک زیاده شایع بولغان نصاری دینی ننگ عقلمن بایتاق یراق جهتلری بولوب دین ایله علم بایتاق نزاع اید شوب صونکره علم طرفلری غایبه ایتوب آور و پالیلر دینگه اول قدر اهمیت بیرمای باشلا دیلار بزنگ ده آور و پاده تحصیل ایتکان آدملر یمز بعضسی آلا روحی برله روحلار بوب دین گه اهمیت بیرونی آزالندی، بعضلری بو مسئله ده اضطرار بقه خیر ائلق غه توشوب نه سویلار گه ده بیلمی شک و شبهه ده دوام ایتدی . بعضلر ایسه بو مسئله ده تفتیش ایتوب دین ننگ اسلام ننگ معنا سینیه رسول الله صلی الله علیه وسلم وقتنگ بولغان دین اسلام نیدین عبارت ای کانی نی یخشی آنکلاب حق مسلمان بولدیلار . مسلمانلر ایچون ترقی دین ایله بر گه اولاق دیندن باشقه ترقی اولمیه چاغینی بیک یخشی آنکلا دیلار شو یله که:

تن ایله جان آراسنده نه قدر مناسبت قوتلی بولسه مسلمانلر ایله دینلری آراسنده ده شول قدر قوتلیدر . مسلمانلر ننگ عصر سعادتده آله کیتولری هر جهتن مدنیته معارفلی خلقلر قزوغرلق بر درجه ده بولولری همه سی دینلری آرقاسنده ایدی آلا رغه معارف مدنیت دین ایله برابر کلمش ایدی . مسلمانلر ننگ دینلری قوتلی بولوب قرآن برله رسول الله صلی الله علیه وسلم سوزینه گنه ایارگان وقتده کون بکون ایشلری آله تابا ایدی هر یخشینلق غه و هر نظام وترتیب که هر کمدن آرتق آلا ریابشه ایدی . بر زمان قرآن ایله حدیثنی تاشلا دیلر

رسول الله نك يولندن وچين اسلامدن چيقه ياز ديلار شول وقتده آلا رغه فتور وضعيفلك كيله باشلادی * پس حاضرده ده مسلمانلر نك ترقيسيني يولندين ايزلمك لازمدر * اسلام عالملى دين اسلامك نه ايدكن آنكلاب رسول الله صلى الله عليه وسلم وقتنده نچوك ونيدن عبارت بولديقيني دقت ايتوب اديندن بولماغان بدعتلرني بتر وگه وقرآن ايله صحيح حديثه بيان ايدلكن چن دين اسلامنى آنكلاتورغه طرشمق كرك . شول وقتده غنه ترفيگه چن اميدلى يول آچيلاو * ولكن شول قدر باركه خلق آراسنده يا كه آلا قولنده غنى بعض كتابلرده بولغان سوزلرني وائلرني چن اسلامغه موافق بولما دقيني و بايتاق مسئله لرده اسلامنك روحى يو غالدقيني سويلي باشلا غاچ عوام ناس و كچكنه دائره لى آز فكر لى عالملى البتة بيك كوب سوز سويلي باشلار لر اطالة لسان ايدور لر لكن حاضر ايش اور نسر قور قور در جه سندن اوتكان زيرا آور و پاليلر وديانتك نه ايدوكن آنكلامغان زنديقلر بو مسئله ده ودين اسلام حقنده آرتق سوز لر سويلي باشلاديلر ولهدا آنكلامغان عالملى ريمز دين اسلام نك قرآن او گراتكان دين نك نيدن عبارت ايدكن هيچ كيمدن قور قماي آنكلاتمق زمانى كيندى . اكر عالملى ريمز بو مسئله ده سكوت ايتسه لر شول آيت كريمه كه مصداق بولور لر .

(ان الذين يكتفون ما انزلنا من البينات والهدى من بعد ما بيناه للناس فى الكتاب اولئك يلعنهم الله ويلعنهم اللاعنون)

خلاصه مسلمانلر نك اصلاح ايدلمكى لازمچه ترقى ايتولرى ايچون يالغز بو يول بار در اولده شولدر كه قرآن او گراتكان رسول الله صلى الله عليه وسلم اصحاب رضى الله عنهم وقتلر نده تو تولغان خالص دين اسلامك نيدن عبارت ايدكن خالق غه و مسلمانلر غه بلكه عالملى ريمز آنكلاتمق در *

اسکندريه مدرسه سی

اسکندريه ده علوم دينيه و علوم حياتيه اوقيله تورغان مدرسه دينيه ده بوسنه امتحان و توزیع مکافات مجلسنده اسکندريه ده اولان شیخ العلماء شیخ شا کر افندی بر خطبه سویلامش طلبه ننگ طریق تحصیل اینی همه تعمیم معارف نه یولده بولورغه تیوش ایدیکنی بیان ایتمش. شو خطبه (نطق) ننگ مفهومنی اجمالاً «الموئید» «ثمرات الفنون» دن نقل ایدامز: بعد الحمد والثناء: شو کون طلبه ننگ بوسنه تحصیل ایتکان علوم دينيه و علوم حياتيه نی امتحان ایدوب نتیجه سینک عرض ایدالگان کونیدر. شو کون طلبه ننگ اجتهاد لری سعی لری امتحان سنویده کورالگان حال لری دین و حیاتقه متعلق معلومات لری خیدیر و اعیان بلده طرفندن تقدیر ایدیلوب شونلر طرفندن تعیین ایدالگان مکافاتنک توزیع کونیدر اوتکان سنه ده (۴۲۰) طلبه ننگ امتحان بیرو لری و معلومات لری کورلمش و تقدیر ایدلمش ایدی بو سنه (۵۳۱) طلبه اولمش.

شونداین شاگردلرنک تحریری و شفاهی اولان امتحانلرینک نتیجه سیننی و طلبه ننگ بودرجه ده کورنولرینی شادلق ایله اعلان ایدامن اوتکان سنه ده اوچ یوز طلبه امتحان ویره بیلدکده بوسنه (۴۲۹) شاگرد لازمچه امتحان ویره بیلمش و مکافاتقه مستحق کورلمشدر. علوم دينيه و علوم اسلاميه ننگ ترقیسنی طالب بولغان ذاتلر بوکبی نتیجه لری شبهه سز کمال ممنونیت ایله قارایه چقلر. و استاذ و معلملرنک بودرجه معلومات و یردکلرینه تشکر ایده چکلر در.

بوسنه شاگردلر شول علملردن امتحان ایدلایلر: قران تفسیری روایت و درایت اوزره حدیث، عقاید سیر نبی (صلی الله علیه وسلم) علم فقه علم اخلاق علم نحو علم صرف علم بلاغت علم منطق آداب مناظره علم حساب جغرافیا خط. شو علملر سنه لره تیوشنچه تقسیم ایدلمشدر. حاضر طلبه فقط بش صنف اولوب صنف کوبایکان صاین فنلر لازمچه آرتدر یله چقدر علوم دينيه و علوم حياتيه توسیع ایدیله چکلر اگر شاگردلر شول طریق یعنی علوم دينيه نی اساس و اصل توتوب

علوم حياتيهنى آنكا قوشوب تحصيل ايتسه لر دين لى هم معارفلى ، دين و ملتبه چن خادم ، وجودلرى ايله مصر يمز افتخار ايدراك آدملىر و چن يكتار ييتشه چكدر . دين ايله مدنيت بر گه جيولمى تعليم دينى ملتكه ترقى بيرمى ديكان سوزننك بطلانى ظاهر بولاچق . بلكه دين اسلام ننك معارف و مدنيت كه مساعد اولديغى آچق آنكلا شيلوب آور و پاليلرننك اسلاميت ترفيگه و مدنيتكه منافى ديه (اسلام دينن آنكلامى ياكه آنكلامغانلرغه اياروب) ايتكان سوزلريننك باطل ايديكى بالفعل كورستيله چكدر . حاضر گى ترقى سويلى تورغان آدملىر يمز خطيبلىر يمز علم و معارفنى تعميم كرك ديه سويليلر مين ده تعميم ده كرك ديب ايتهمن لكن آلا سويلگان سوز گه اشتراك ايتمايمن زيرا آنلر شاگردلرنى آرتدررغه اوقتونى قوتلاندررگه كرك ديب گنه ايتدلر اما مين اساسى ، اصلى قرآن و حديث نبى بولمغان فرائض و واجبات اسلاميهنى محافظه گه رسول الله (صلى الله عليه وسلم دن) ماثور منقول بولغان اخلاق اسلاميه گه اهميت بئرلمگان و دين طريقنده بولمغان تعليملرننك همه سندن اللهغه صيون سامن واللهغه هر قايسندن شكايت ايتهمن .

مجلسكه حاضر بولغان افنديلر

مين سز گه بيلديكم قدر لى توغرى باق برله نصيحت ويره من اوز حقنكزده بالالارنكز حقنده و باشقه اوزنكز گه تعلقلى آدملىر حقنده الله دن صاقلانوب احتياط برله ايش قيلنكز الله و رسول الله يولنچه يورر گه و يورتور گه طرشنكز اكر دين اسلامى تعلمدن اخلاق اسلاميه دن اعراض ايتسانكز بالالرينكزه اخلاق و اداب اسلاميهنى تعليم ايدوب شونكا ملازمتكه اهميت و يرمسانكز الله نك غضبينه دوچار بولور سز كندنكز ظالم بولور سز سلف لار وقتنده تعليم و تربيه مذكور اساس اوزرينه ايدى آلا رشول اساس برله تربيه لانوب ترقى ايتمشلر ايدى

بزمده ترقيمز ايچون شول اساسقه مراجعت لازمدر اگر شول اساسقه
 مراجعت ايتمساک معارفمزي دینگه بنا ايتمساک چن ترقی اولمیه چقدر .
 شاگر دله سزگه ایتام : ایتکانمنی ایشوتنکز خاطر نکزده توتونکز
 سزگه ایته تورغان وصیتلر یمتک اولی شول : نمازنی وقتنده جماعت برله اوغوغه
 مداومت ایتنکز . قرآننی معناسینی اویلاب و آنکلاب کوب
 اوقونکز . یالغان آدمنک درجه سن بیک کیموته در شوننک ایچون
 سوزنکزده فعلنکزده توغری بولونکز . اگر آلدین بولمق ، نجاج تاهمق
 کشی بولمق ، قصدنده بولسه نکز اوزنکزنی حاضر دانوک فائده لی نرسد لرنی
 قیلورغه فائده سز ایشلردن فائده سز سوزلردن صاقلانورغه
 عادتلاندرینکز . سزگه دخی بروصیتیم بار بووصیتیمنی هر وقت خاطر نکزده
 توتوغه اونوتماسقه ایتهم : سز ، آشیسز ایچه سز سویلاشه سز مزاح ایته سز
 اهل اولاد و باشقه قرداشلر نکز ایله معامله ایته سز صاتو آلو ایته سز کیله سز
 کیته سز یوقلیسز توراسزدشمانغه یولقاسز . بولارننک هر برنده اوزنکزنی اسلام
 شر یعتینه رسول الله صلی الله علیه وسلم خلا فینه تطبیق ایتوب چاغش دیر وب قارا-
 نکز . موافق بولسه توتونکز بولمسه آندین صاقلاننکز . شونی ده بیلنکز عالملرده
 بولغان عیبیک اینک یمانی بلگاننی برله عمل ایتماودر . افندیلم بیلنکز
 عمل ایتونکز طروشنکز هر وقت اللهغه تضرع ایدنکز و آندین توفیق
 وشواشلر هیار دم صورانکز . الله علم ایستاوده یار دمچینکز بولسون همده
 بلگانکز ایله عمل گه موفق ایتسون .

(مترجم ش)

باب النساء

مجله ده خاتون وقز خصوصلارنده يازونى نيت ايدلمش ايدى عالم حياتده خاتون كم، آنلارنى قايوروشده تربيه ونى درجه تعليم كرك، ونچوك روشده آنلار برله معيشت (تركلك) كرك وباشقه مادهلرده مذاكره لر حاجت بولور اوشبو باب النساءه ادب وشرع دائره سنده يازوچيلار بولسه جريده لر دستورنچه مجله مع المنونيه قبول ايدر *

خاتون كم

الله تعالى تلاك ان كم ير يوزنده برتورلى خلق بولسون كه توب ذاتلى توبان درجه ده بولو بدهر يا صت ايدوب ومشقت چيگوب دشمانلارينه قارشو توروب اوزلرينى توزايتسونلر يوقارى درجه گه آشورسونلار ير يوزينه توز كلك كلتورسونلر * فائده لى وضررلى نرسه لرنى آيبر-ونلار الله تعالى نك خزينه سنده بولغان فائده لردين وحكمتلر دين خبر ويرسونلر وفائده لانسونلار ير يوزينه تمام خليفه بولسونلار * شول حكمتلر آرقىلى ومعرفتلر سببلى الله تعالى نى يخشيرا ق تانسونلار وآنى آنيقلاغان حالده عبادت قيلسونلار * اوشبو يول برله اوزلرينى الله نك چيگوس رحمتينه لايق ايتسونلار * ودينا عمرندين صونكده غى منكگولك بولغان ايكنچى عالمده (آخترده) نجاتقه وراحتكه ايرشدرسونلر *

* * *

اوشبو تلاك ايچون الله تعالى ير ذاتندين (بالچيقدين) آدمنى (عليه السلام) يراندى وصونكده آنكا يوانچ ويولداس وتركلك قيلوده اشانچلى قولداس ايدوب آنك اوزندين سيوكلى كوز كام صورتنلى ونچكه كونكللى ونازك اعضالى زوجه سى حوانى (رضى الله عنها) يراندى تاكه ايرى خاتونينه محبت ايتسون وكونكل ويرسون، وآنى

فرغانسونده آنك حياتى ايچون كرك بولغان تماق وكيوم ويورش
 تورش حاجتلىرىنى يتوشدرسون، وضررلى نرسه لردين و آغير
 خدمتلىرىدىن آنى قوتقارسون * خاتونى ايسه - ايرينك بر جزئىدىن
 ياراتولوب كوياكه آنك بر كيساكى كى بولغان ايچون - بار و جودى
 ويراغى برله ايرينه صيونغان و آنك مرهمينه اوزىنى تابشرغان
 بولوب آنك حوايج بيتيه سىنى يتوشدرر ايچون اعتمادلى و كيله سى، اموال
 و املاكىنى ساقلار ايچون گوزل خزينه سى، حسن معيشتنده رفقه سى
 حفظ جنس و تكثير نسلده مشار كه سى بولسون * الله تعالى نك آدم
 و حوا گه (عليهما السلام) و يرگان طبيعت و خلق آنلار نك بارچه
 اولادلىرىنه اركك و دشى سينه سرايت قىلدى و كوچدى
 آدم جنسى شول طبيعت و فطرت نظامى آرقه سنده و شونك ياردمنده
 ير يوزنده نسللىرىنى ساقلاديلار و شول سايله ده ير يوزىنى اصلاح
 ايتدىلر علوم و صنايع نشر ايتدىلر تورلى حكمتلر كشف و استخراج
 قىلدىلر * توغرىسى ير يوزينه خليفه ايدكلرىنى فعلا و عملا كورساتدىلر
 الله تعالى نك قرآنده غى سوزىنى اثبات ايتدىلر *

و الحاصل الله تعالى اوزينك حكمة بالغه سى حسب نچه اير و خاتوننى
 اوز كر كلرىنى اوتاوده، و نظام عالم و نسل بنى آدمنى ساقلاوده بر برينه
 احتياجلى و بر برينه ياردملى قىلغان * و برا گوسينك طبيعتىنى و اصل فطرتىنى
 حياتك بر قسمينه و ايكنچى سينك طبيعت و فطرتىنى حياتك ايكنچى قسمينه
 استعدادلى و يراغلى ايتكان اكر بونلردىن هر قايسى اقتضاي فطرتىدىن چيقسه
 رياضت برله طبيعتىنى آلماشدرسه استعدادنه بولغان شى برله يوانماي آخري نك
 وظيفه سينه كرشسه اوز استعداددىن تشقارى نرسه برله ماتاشسه
 بواركك و دشى نك حياتلار نه و اسباب معيشتلىرىنه زيان كلور آرتق

مشقتکه دوچار و جفاغه گرفتار بولورلار * وهم بتون دنيا نظامينه
وعمومي حيات صلاحينه ضرر کلتورگان بولورلار *

واذ قال رَبُّكَ لِلْمَلٰئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ فِى الْاَرْضِ خَلِيْفَةً. سورة البقره

ياايهاالناس اتقوا ربكم الذى خلقكم من نفس واحدة وخلق منها زوجها
وبث منهما رجالا كثيرا ونساء

سورة النساء

هو الذى خلقكم من نفس واحدة وجعل منها زوجها ليسكن اليها سورة اعراف
سنة الله فى الدين خلوا من قبل و لكن تجد لسنه الله تبديلا. سورة احزاب

اعلان

قِرَق حديث (۱۶۰ قدر حديث) رشديه مکتبلىرينه او قوتور ايچون
مناسب روشده انتخاب و طبع ايتدرلدى اوز ادارهمزده بش تين
ودستهسى ايللى تين برله ساتولور .

قانونچه مختصر قانون علم طبده معتبر اثر شرخى برله تصحيح
ايدوب باصدر لغان قيمتى ۷۰ تين .

ترتيب زيبا قرآندين آيتلىرى ينكل تابار ايچون فائدهلى كتاب ۵۰ تين
اوشبو بهالارغه پوچطه خراجاتى اوستالو نسه هر ير گه يبار لور مجله گه

مشتري بولغانلرغه مجله تيلاسه لار برونچي نسخه دين باشلاب يبار لور
ساتو ايچون آلوچيلرغه هر نسخهسى ۱۰ تين اوستينه پوچطه مصارفى
اوستالوو .

فهرست

صحیفه	صحیفه
رسول الله نك اشنى آساتلق برله	۳۲۳ . . . . . حجده لييك ايتونك حكمتى . . . . .
۳۳۱ . . . . . قیلوغه بیوردقى	حجنتك فرضلى وواجبلىرى نچوك
۳۳۳ . . . . . خسته حالین صوراونك حكمتى	۳۲۴ . . . . . نیت برله احرام باغلامق كرك . . . . .
۳۳۵ . . . . . دین ده بولغان قوت	كشىدن طمع برله حج سفرینه چقونك
۳۳۸ . . . . . دیننى حیاتقه یا كه حیاتنى دینگه تطبیق	۳۲۶ . . . . . درست دگلاسى . . . . .
۳۳۹ . . . . . ایمان شرطینى بیكلاو ایمان دگل	۳۲۷ . . . . . حاجى نك كم ایدکینى بیان . . . . .
ترقى وصلاح بابنده فرید و جدى نك	۳۲۸ . . . . . اول كعبه اللهغه كوز تشكان وقت
۳۴۱ . . . . . مقاله سى	طواف ایچون یخشى وقت
۳۴۵ . . . . . اسکندریه مدرسسى امتخاننده خطبه	۳۲۹ . . . . . اینك كركلى تىلاك . . . . .
۳۴۸ . . . . . خاتون طبیعتى	حجده بولغان بعض حكمتلرنك
	۳۲۹ . . . . . فسقهچه سى . . . . .

اداره اوز یورطمده پنجشنبه و جمعه کوندىن باشقده اولى دین صونك
اوچ ساعتدین بشکاچه اداره ده یموش كور لور.